

Digitized by Google

J10653
Knjiga II

Slovanská knihovna

SLOVANSKÁ KNIHOVNA
3186187689

Digitized by Google

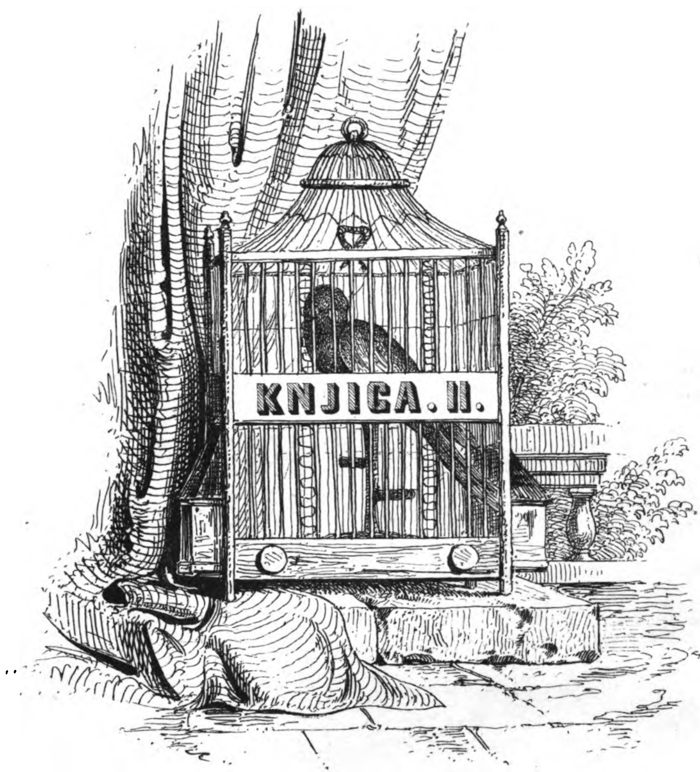
Digitized by Google

Digitized by Google

Čević Rohroski, Ignjat

(P)

Digitized by Google

Digitized by Google

559

Digitized by Google

Digitized by Google

557

KNJIGA II.

Digitized by Google

Y 10653

Digitized by Google

69.

Glasoviti rod.

Jedan tat, kada se je ženio, kaže svojoj zaručnici: „Pred ženitbom nesměm ti roda moga zasluge zamučati. Moj otac biaše majstor u trovanju; ova umětnost podignula ga je na kolac. Moj vrědni děd poradi mnoge dobre misli došao je na věšala. Moje majke slava svakomu je poznata; oganj od dvadeset hvatih dervah biaše njezin grob.“ —

„„Dopusti i meni““ odgovori zaručnica „„da ti roda moga diku kažem.““

„„Ja sam děte jednog nadritergovca, koi je blago dvadeset poštenih tergovacah šundrao, i od koga, kad je umro, govor biaše, da je pol deržave prevario.““

„„Njegov otac biaše zapletavica*), kuga i bič u okolišu, koji nije propustio, svakomu, za koga je radio, mozag izvući.““

(* Rabulist.

Digitized by Google

„„A mati moja na zajam je novac davala i samo na dan od forinte grošić uzimala.““

„„Vidiš dakle, ljubovniče moj — akoprem stari moji veleizkusni biahu, roda tvoga zasluge věndar za veće deržati se moraju.““

„Oprosti“ odgovori zaručnik „tvoji stari biahu sigurno dosta počitani; — ti nesmiješ poradi toga, što za děla njihova zasluženu platju dobili nisu, o veličanstvu njihovom dvojiti, jerbo svi su zrěli bili, da na věšalih izdahnu. —

Duševnost a ne kaštiga světska — nek bude ravnitelj naših činah. —

Digitized by Google

70.

Mačka i sěnica.

Jedna mačka i sěnica živile su u jednoj kući dugo vrěmena u velikom priateljstvu. —

Jednom doleti jedna druga sěnica i stane se s domaćom psovati i kljuvati.

Kako je to mačka viděla, pograbi neotesanu prihodnicu, zadavi ju, počme ju jesti i reče sěnici:

„To bi lěpo bilo, da bi tebe, moja věrna priateljice, takove herdje bantovale.“ Ali kad je zadavljenu sěnicu pojela na dalje reče:

„Bože! ali sěnice dobro meso imadu.“ Zatim pograbi i domaću sěnicu i pojede ju. —

Čuvajmo se, da se na što neomersimo, jerbo to će nas navesti, da iz jedne pregrěhe u drugu padnemo. —

Digitized by Google

71.

Sova, miši i seljanin.

Jednom biaše jedan šuplji hrast posěčen.

U duplju našli su jednu sovu i množinu živih mišah.

„Ali su ovi miši benasti, da od svoga najvećega dušmanina nepoběgnu," reče seljanin.

Smijuć se odgovori sova: „„to bi oni sěgurno učinili, moj dragi, da bi mogli; ali ja sam jim noge odgrizla i ovako osakatjene hranim, da deblji budu, da ih ukusnije pojesti budem mogla.""

Mnogi se kod drugoga dobro hrani, bez da bi znao, za kakovu sverhu ga on debeli. —

Digitized by Google

72.

Lav i vuk.

Lav na predstavu jednoga staroga medvěda za medju zvěradi razboriti red i slogu opet napraviti, sve svoje podložnike u sabor pozove.

Pred sudbenu stolicu lavovu najpria dojde jedna krava s tužbom: da joj je jedino njezino děte ukradeno. —

Još nije krava dobro tužbu izgovorila, eto ti napervo stane jedan mladi oholi vuk i reče:

„Premilostivi kralju! ja mogu priseći, da krivac te tatbine nisam.“ —

„„A tko te tuži?““ odgovori lav““ malovrědniče! ukori savěsti nedadu ti mučąti; ti si kravi tele ukrao: medvěde, pograbi i razdrapi ga, sigurno u njegovom želudcu naći će se znamenje krivnje.““

Digitized by Google

Tako i biaše; u terbuhu vukovu našla se je jošter cěla teletja žigerica.

Tko se izpričava, pria nego se tuži, taj sumnju krivnje na se baca.

Digitized by Google

73.

Kuna i kokoši.

Jedna kuna, od koje veće mnogi pilići zadavljeni biahu, uhvati se nenadno u stupicu. — Kokoši od veselja, da je nepriatelj njihov nagazio, nisu znale, što rade; samo jedna kokoš s njima nije se veseliti hotěla, veće družtvu reče: „Od koje mi je koristi nevolja kunina? od nikakove, jerbo ako i ja poradi njezine nesgode s vami bi se veselila, děcu moju, koju mi je pomorila, poradi toga sigurno natrag neću dobiti.“

Oni, koji uvěk na osvetu misle, neka si uzmu priměr oproštenja od ove kokoši. —

Digitized by Google

74.

Mrav i golub.

Jedan žedan mrav unišao je u bunar i ondi se je skoro utopio; golub, koi s jednoga derveta mrava u velikoj pogibelji zapazi, otergne berzo jedan list i baci ga mravu, koji kroza to od utopljenja oslobodi se. —

Za malo vrěme po tom nastavi jedan seljanin mrěžu za goluba uhvatiti; mrav koi tu naměru spoznade, ugrize ga za nogu. Seljanin od boli tàrgne nogu i kroza to zaklopi se mrěža, a golub srětno uteče.

Sercu našemu ništa ugodnie biti nemože, nego kada se u stališu nalazimo, našim dobročiniteljem ljubav vratiti. —

Digitized by Google

75.

Lav i opica.

„Vidiš li, gospodine," reče opica lavu „ona dva magarca, kako se jedan drugomu klanja; a to ti je samo zato, jerbo su oba tupoglavca; da ja medju njih dojdem nebi me sěgurno ni pogledali." —

„„Varaš se,"" reče lav, vidět ćeš odmah, kako će se meni oba klanjati.""

„A, moj gospodine! to su drüge svirale, strah je djavò; pred kolcem se i isti tupoglavci klanjaju" odgovori opica. —

Da kako, jerbo drugačie bilo bi batinah.

Digitized by Google

76.

Seljanin i roda.*)

Ždrali i divje guske jednomu seljaninu posijano polje posve jako šundrali su, poradi toga razljutjen nastavi jim mrěžu, u koju su několiko ždralih i divjih gusakah i jedna roda uhvati se. —

Roda počme seljanina moliti — da ju izpusti i reče mu: „Dragi moj priatelju! ja nisam ždral niti divja guska, ja nejedem zernje, ja ti dakle nikakovoga kvara nisam učinila.“

„„To je meni sve jedno,““ odgovori seljanin „„ti si jedanput u družtvu ovih pticah bila, i zato umrěti moraš.““ —

Běžmo zločesto družtvo, jere drugačie poradi njega i nedužni u nepriliku i kaštigu pasti možemo. —

*) Storch

Digitized by Google

77.

Mala patka i puran.

Jedna mala patka veselo po vodi plivajući ribice hvatala je. —

Puran na obali hodeći, hotio je od jeda pući, kad je vidio, kako se patka ukusno hrani.

„Odmah mi podaj tu ribicu, koju u kljunu imadeš," vikne jedljivo puran „jerbo ću te drugačie šundrati." „„Slobodno ako možeš"" kaže patka. — Puran u svojoj serditosti za patku uhvatiti, bez razsudjenja u duboku vodu skoči i utopi se.

Serditost i jal mnogoga su nesrětna učinili. —

Digitized by Google

78.

Čizak *) i slavic.

Jedan gospodin imao je čizka i slavića, koje ptice na oknu posve lěpo pěvale su; jednom pita děte gospodara: „Koi medju ovima dvima tako lěpo pěva?“

„„Pogodi!““ odgovori mu otac. Děte odmah perstom na čizka pokaže i reče: „ova lěpa zelena ptičica mora taj krasni pěvač biti, jerbo kod ove druge ptice po perju vidi se, da pěvati neumi.“

Kolikoputih se — žali božo — više na izvanjsko ponašanje, nego na razum gleda! —

*) Zeisig

Digitized by Google

79.

Ribar i mala riba.

Jedan ribar uhvatio je malu ribicu i nakani ju za ručak pojesti. —

Ribica svom silom je s udice iztergnuti se hotěla, ali kad je vidila, da taj njezin trud zahman biaše, počme ribara moliti, da ju pusti i kaže mu: Što ćeš sa mnom? vidiš da sam posve malena; pusti me da veća uzrastem, ja ću se onda sigurno povratiti. „„Ne! ne! draga moja ribice,““ kaže ribar, „„ja bi bio velika bena, da bi tvojoj besědi věrovao i veće sigurni plěn iz rukuh pustio.““

Nemojmo malo dobro, koje veće stignuli smo, odbacivati, ufajući se da ćemo veće dobiti. —

Digitized by Google

80.

Plesajući medvěd.

Jedan medvěd, koi dugo vrěmena po světu vodjen biaše i plesanjem hranu si je zasluživati morao, — uteče gončinom i povrati se k svomu rodu; kad su ga bratja vidili posve razveseljeni biahu. On njima od svih čudesah koja po světu vidio je, pripovědati i na poslědku poljski plesati počme. —

Medvědi, što se plesanja dotiče, nisu se dosta načuditi mogli; počmu dakle i oni se na stražnje noge dizati i plesati; da je jedan za drugim na nos padao bilo je naravski, ali čim su oni više padali, tim se je spomenuti medvěd lepše okretao.

„Što ova bena hoće pametnia biti nego mi?“ stanu medvědi vikati — i posve serdito reknu mu: „Odlazi od

Digitized by Google

kuda si došao, drugačie biti će zlo. I tako medvěd iz družtva poběći morao je. —

Tko se svojom sposobnostju diči, jalu i drugim mnogim neprilikam uteći nemože. —

Digitized by Google

81.

Prolětni sněg.

U srědini prolětja padne tako jako sněg, da su sve doline i brězi poběli. —

Veselo viče perhanje sněga: „Evo neima veće prolětja; zima se je opet povratila.“

„„Nemoj se tako radovati,““ kaže zemlja, „„prenagla biaše ova proměna, da bi dugoterpna biti mogla,““ i istom to izreče, a pokaže se iz oblaka sunce i evo sněg raztopi se.

Kad se poradi kakove zasluge dičimo, ogledajmo se svagda na zadnja kola. —

Digitized by Google

82.

Pas.

Jedan stari pas posve jako razbolio se je; kako se je njegova zla bolest proglasila, množina bratje pohodi ga. —

„Ah, kaže bolestnik, kako lahko bi ja s ovoga světa prošao, da samo množinu kostih, koje sam zakopao, nebi ostaviti morao. — Ah, mili moj priatelju šarko!“ prišapne jednomu kod njegove ložnice stojećemu psu, „ti si bio uvěk moj dobri drug, ja znam da ćeš mi i sada věran biti, donesi mi od mene sakrite kosti; jednu sam pod velikom lipom zagernuo, a drugu sam u vertu blizu bunara zakopao, ali, brate, nemoj mi ih pojesti. —

Šarko sve što mu je naložio, izverši; betežnik donešene kosti s velikim veseljem gleda, ali zahman — uživati ih nemože. „Pusti mi je ovdi, da ih se nagledam; po mojoj smerti dobiti ćeš je ti — ali pria ne. — Ah, brate, ako ozdravim i od onoga komada krasnoga suhoga

Digitized by Google

mesa, koga sam, ali ti neću kazati gdě, zakopao, dati ću ti polovicu — i ti ćeš" — ali evo nemože da kaže što, veće mertav protegne se. —

Evo priměr skupca, koi s jednim okom na krivičnim načinom skupljeno blago, a s drugim u grob gleda. —

Digitized by Google

83.

Bak i jarac.

Jedan bak, koga je lav strahovito progonio, hotio je u duplje, gdi je jarac stanovao, uteći, ali se je jarac tomu oporno protivio.

„Nebi ti bio tako ohol i svojevoljan i sigurno bi me u tvoj stan pustio, da mi nije lav na vratu, koi je jači i jedovitii nego ja i ti“ reče mu bak.

Kad smo u nesrěći, i nevažni ljudi nam se protive.

Digitized by Google

84.

Kuna i golubi.

Jedna kuna uhvati se u stupice i u ovomu žalostnomu stališu posve gorko jaukati stane. —

Jedan mladi golub zapazi ju u toj nevolji i odleti odmah k svojoj materi govoreći: „Veseli se, majko, naš najveći nepriatelj na skoro će u stupicah poginuti; hodi, majko, da njegovu muku našim ruganjem povekšamo.“ —
„„Sram te bilo““ odgovori mu mati, „„znaš li da onaj, tko se nesrěćnomu, ako je i njegov najveći nepriatelj ruga, drugo nezaslužuje, nego da i njega ista nesgoda stigne.““ —

Uzmite nauk stare golubice svi, koji miloserdja nepoznate. —

Digitized by Google

85.

Mladi parip.

Kad je jednom mladi žestoki parip u rat odlazio, počeli su njegovi rodjaci — oračke kljusine, gorko plakati.

„Što me žalite?“ pita ih paripče, „umrěti se jednom mora, a ako u ratu poginem, čuti ćete sigurno pěsme od slave moje, a kakova će vaša smert kod kuće biti? sigurno gorčia nego moja; ja se barem u ratu bojati neimam, da mi marvoderač kožu i potkove otme.“

Onomu, koga u starosti sramota čeka, bolje bi bilo u mladosti poginuti.

Digitized by Google

86.

Dvor lavov.

Lav pozove jednom svu zvěrad u svoj dvor. — Kad je zvěrad došla, uvide u okolici dvora množinu kostih i pomirišu veliki smrad. Medvěd odmah začepi nos i reče: „Sramota, kakov smrad, kod takova gospodina!“

Porugu tu lav čuvši, pograbi medonju i ubije ga.

Opica nesrětni udes medvěda videći, reče lavu: „„Medvěd zaslužio je poradi njegova zločestog govorenja dobitu kaštigu; kako je mogao što od smrada govoriti? věruj mi na moje poštenje, gospodine! da moje mirisateljno ćutilo nikada tako ugodno nije taknuto bilo, kano sada, kad sam u tvoj krasni dvor ustupila.““

Ali ova pohvala jošter jače lava razljuti i poradi toga i opicu umori. —

Zatim lav pita lisicu: „što se tebi od moga dvora vidi, da li i tebi što smerdi ili miriše?“

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

„„„Gospodine, meni niti smerdi niti miriše, jerbo nahladu i kihavicu imadem.““ —

Deržmo se srědine, jerbo u ovoj basni viděli smo, da nije dobro prilizavati se, a niti bez razuma drugomu, najmre pak svomu starijemu, istinu kazati. —

Digitized by Google

87.

Dvie stare bake.

U jednom klancu sastanu se dvie stare bake i jedna drugu za nenaravno strašilo deržeći, obadvie se na městu od straha ukoče.

Ali kad je svanulo, pozna baka baku i mermljajuć odu svojim putem. —

Kad se česa prestrašiš, obsvědoči se, je li stvar i straha vrědna.

Digitized by Google

88.

Zec i želva.

Želva, kojoj se je zec poradi njezinoga laganoga hoda rugao, pozove ga na natěcanje, i kada su cilj tèrka utverdili izabraše lisicu za pomiritelja. —

Želva počela je odmah po malo odmicati, a zec legne spavati, misleći: da za želvu preteći dosta će biti vrěmena. — Medjuto želva stigla je cilj i lisica dade joj dar natěcanja, a prekasno dolazećega zeca počela je druga zvěrad izsměhavati.

Pouzdanje u samog sebe pokvarila je višeputih najbolje nakane.

Digitized by Google

89.

Lovski pas.

Jedan marljivi lovski pas tužio se je, da ga njegov gospodar odviš zlo hrani.

Kada je gospodar to začuo kaže psu: „Da ti pokažem, kako si mi mio, kupit ću ti korlat, kakova nijedan pas u okolici neima."

Gospodar deržao je rěč, ali hranu mu nije poboljšao, i siromaški pas s lěpim korlatom tako kano pria uvěk gladan biaše. —

To je udes skoro svakoga pěsnika; velike pohvale, a uvěk prazan želudac. —

Digitized by Google

90.

Děvojka i ptica.

Jedna děvojka imaše lěpu pticu, koja posve krasno pěvala je; děvojka ju je poradi toga na dan dva puta hranila i drugačie dobro deržala.

Ali, evo ptica na jedanput zamukne i neće pěvati.

„Bože! što to biti može?“ kaže děvojka, i misleći, da ju dosta nehrani, još joj više usladičah davati počme, ali po svem tom ptica pěvati neće. —

Jednom ode děvojka na pir, i ondě — dva dana ostane; kada se je k kući vratila, sěti se ptice. —

„Ah, bože! što će iz moga milovnika biti, veće dva dana nije hrane dobio!“

Kada kući dojde, evo čuda, ptica neizměrno lěpo pěva. —

Digitized by Google

Děvojka skoči k njoj da vidi, made li hrane, ali evo, ni vode ni konoplje nije bilo u gajbi. —

„Aha, zato ti pěvaš, jerbo hrane neimaš“ kaže děvojka „čekaj od sada ćemo po manje ručati.“ —

Tako i biaše; ptica kod manje dvorbe pěvati nije prestala. —

Uztegni proždernjivcem, koji samo svoje terbušine goje, hranu, pak ćeš viděti, nećedu li rukave zasukati. —

Digitized by Google

91.

Orao i puž.

Na verhu jednog velikoga derveta zapazi orao puža. „Kaži mi, molim te“ pita ga orao, „kako si amo došao?“

„„Dopuzao sam gori,““ odgovori mu puž.

Koliki kroz lisičenje velike časti steku!

Digitized by Google

92.

Nove košulje.

„Gospodine! vidiš li, kako su nam košulje pernjave? molimo te, podaj nam nove,“ rekoše jednom sluge svomu gospodaru.

„„Bože moj!““ odgovori gospodar, „„tko bi vam oděla nadavao! vi ćete me jošter prosjakom učiniti; ali što ću, košulje imati morate.

„„Jovane!““ reče gospodar svomu nastojniku, „„kako prolětje nastane, učini naredbu, da se na jednoj rali zemlje lan posije, da moje sluge naskoro nove košulje dobiju.““

Tko odmah dade, dva puta dade.

Digitized by Google

93.

Svraka i verč.

Jedna žedna svraka našla je nenadno jedan verč, u kom sasvim malo vode biaše. Ona skoči na verč, da će iz njega piti, ali nije mogla, jere bio je odviše dubok.

Iz pervine nakanila je verč poterti, ali taj njezin trud biaše bez koristi; sěti se dakle i baci několiko malih kamenah u njega; kroza to digla se je po malo voda do verha, da je piti mogla. —

S razumnostju višeputih zadobije se, što silom postignuti nije moguće.

Digitized by Google

94.

Gospodar i sluga.

„Ljenčino!“ kaže jedan gospodar svomu sluzi, — „digni se i nosi ovaj list na poštu.“ „„Ah, gospodine, nemogu, ja sam odviš bolestan,““ odgovori sluga.

„Ako nije drugačie,“ reče gospodar, „idem dakle sam, podaj mi samo tvoje čizme.“ —

Čuvajmo se skuposti, jerbo je vrělo mnogih zloćah. —

Digitized by Google

95.

Dragocěna trava.

Dvie službkinje Manda i Maria nosile su na glavi svaka jednu punu košaru u grad. —

Manda je neprestano pod svojim brěmenom uzdihavala, a Maria biaše vesela i nije prestala, po cělomu putu šaliti se. —

Manda reče: „A, moja Mario, kako se smijati možeš? tvoja košara je tako težka, kano i moja, i ti sěgurno nisi jača od mene." —

„„To je sve istina,"" odgovori Maria, „„ali ja sam u moju košaru jednu dragocěnu travu metnula, koja mi moj teret posve lagan pravi.""

„Draga Mario, kaži mi, molim te, kako se ta trava zove, da i ja moje brěme oblakšam."

„„Mila Mande! ta dragocěna trava, koja sve težkoće oblakša, zove se usterpljivost.""

Kolikim bi medju nama nauk Mariin potrěban bio!

Digitized by Google

96.

Zločinci.

Jedan pravdoznanac uzeo si je veliki trud, da dva zločinca oslobodi, koji su na věšala obsudjeni bili. —

Taj mu je posao srětno za rukom izašao, jerbo zločinci pomilovani biahu. —

Oni mu se za njegovu dobrotu nisu dosta zahvaliti mogli i dobro su ga naplatili.

„Meni je milo, da sam vas oslobodio," reče pravdoznanac, „spavajte ovu noć kod mene i sutra u jutro hajdete s Bogom."

Tako i biaše, ali što se dogodi? zločinci nisu jutra čekali, veće su po noći pravdoznanca do košulje porobili. —

Ako si komu i dobra učinio, nemoj mu se zaufati, dokle ga dobro nespoznaš.

Digitized by Google

97.

Lisica i grоždje.

Lisica zapazi na jednoj visokoj brajdi mnogo grož-dja. —

Želja njezina biaše několiko grozdah ukrasti; počme dakle, za to učiniti, na brajdu skakati, ali njezin trud biaše bez koristi. —

Kad je dakle viděla, da groždja doseći nemože, razljuti se i otide govoreći. „Ja ovo grožđje jesti neću, jere je još posve zeleno i preveć kiselo.“ —

Tako višeputih zasluge za ništa se derže, kada ih kadri nismo stignuti. —

Digitized by Google

98.

Sokrat i udovac.

Najpobožnije sèrce i najlěpše tělo — jedna mnogo ljubljena žena, biaše jednom mužu kroz naglu smèrt uzeta. Muž se je ubiti hotio, jedva su mu priatelji nož iz ruke oteli; on je glavu o zid razbiti hotio, jednom rečju, on je tako smutjen bio, da su ga morali svezati.

Za několiko danah, kad se je njegova tuga malo umirila ode k Sokratu i reče mu:

„Podaj mi savěta, premudri gospodine! što ću ja tužan i kukavan sada? kako ću se ja poradi smèrti moje nezaboravljive supruge utěšiti?“

Na što Sokrat:

„„Priatelju! nemoj tako tugovati, veće dojdi za osam měsecih opet k meni, onda ću ti kazati, što ćeš učiniti.“

Ali, evo, za osam měsecih nije bilo muža k Sokratu, jerbo se je u ovo vrěme drugiput oženio. —

Što ćemo? — vrěme još veće rane lěči. —

Digitized by Google

99.

Mlinar, njegov sin i magarac.

Jędan mlinar i njegov sin gonili su svoga s dvěma vrěćama brašna natovarenoga magarca u grad. Kad su u pervo selo došli rekli su seljani: „Siromaški momčić! zašto ga otac na magarca nemetne, da pěške neide?“ Na to otac sinu kaže, da uzjaše. —

Kad su u drugo město došli, rekli su pučani: „Gledajte to neuljudno děte; on sědi udobno na magarcu, a starac mora pěške ići.“ Na to sěde mlinar na magarca. —

A kad su u tretje selo došli, rekoše seljani: „Bože! zašto ovaj starac svoje děte k sebi na magarca neuzme, to bi posve lahko učiniti mogao, jerbo samar je dosta prostran.“ I to mlinar učini. —

Digitized by Google

Ali kako su u četverto selo došli, stane vas puk vikati: „Siromaški magarac, nije dosta, da je vrěćami natovaren, veće mora i ova dva bolvana nositi.“

Ovomu mlinaru je tako išlo, kano mnogomu službeniku, koi svojemu gospodaru ništa po volji učinit nemože. —

Digitized by Google

100.

Lav i miš.

Jednom se je bio lav u mrěžu uhvatio; jedán mali miš progrize mrěže i oslobodi kroza to svoga kralja.

Lav ganjen reče mišu: „Prosi što ti je volja, sigurno ću ti učiniti.“ —

Miš nije se dugo promišljavao, veće odmah reče:

„„Mnogomogući gospodine! moj se je sin nakanio ženiti, podaj mu tvoju kćer za suprugu.““ —

Pun udivljenja pogleda lav směloga miša i odgovori mu: „Da me za nezahvalna deržati nebudeš, neka bude tvoja prošnja uslišana i sutra ćemo pirovati.“ —

Drugi dan kraljevska zaručnica dojde k gradu svoga mladoženje, koi pun veselja k svojoj mladoj pristupi i nju ogerliti hoće; ali mlada nenadno okrene se, i evo nesrěće pogazi svoga mladoženju. —

Tko hoće da piruje, neka svoga para traži. —

Digitized by Google

101.

Jelen i lovac.

Jedan jelen zapazi u vrělu svoju sliku i reče: „Ah, kako lěpe roge imadem? da mi samo noge nebi tako tanke bile.“ Ovako promišljavajući čuje lovca u rog trubiti. Prestrašen poběgne i pomoćju svojih tankih noguh u ravnici psom srětno put preteče. —

Kad su ga psi upazili, těrahu ga sve jače, i on u šumu poběgne; ali tamo zaplete se s rogovi tako jako u germu, da nije s města mogao. Od pasah uhvatjen uzdahne i reče: „Tanke moje noge, na koje sam merzio, mene su srětno kroz ravnicu prenesle, a rozi, koji su mi se tako jako dopali, sad su uzrok moje smerti.“

Mnogiput se oholimo stvarim, koje nam nanesrěću služe.

Digitized by Google

102.

Sunce i větar.

Sunce i větar stanu se jednom pregovarati; jedan pred drugim hotio je u ime jakosti prednost imati.

„A što ćemo se pregovarati," reče sunce, „vidiš li onoga u kabanici putnika? koi mu medju nama dvěma kabanicu s ramena snimi, on neka obladatelj bude." —

„„Ja sam zadovoljan,"" reče větar; i odmah neizměrno puhati stane.

Ali čim je on jače puhao, tim se je putnik čverštje u kabanicu zamatao.

Na to počme sunce svoje žare puštati, i evo za malo vrěme morao je putnik kabanicu sa sebe baciti. —

S neotesanom jakostju malo kada će se moć razuma predobiti. —

Digitized by Google

103.

Juričica. *)

Jedna juričica (konopljanka) nakani gnjězdo napraviti.

Ona zapazi jedan previsoki hrast i reče: „Na verhu ovoga derveta hoću ja stanovati;“ ali jedva je ondi gnjězdo napravila, evo grom provali hrast i uništi njezin novi stan. —

„Ovdě nisam sigurna,“ reče juričica, „ja ću na zemlji kućicu napraviti;“ — tako i biaše, ali za kratko vrěme morala je i ovo prebivalište ostaviti, jerbo prah i mravi ovdě su ju neprestano bantovali.

„A kamo ću sada? u ovaj tamni germić u město gdě mir stanuje.“

*) Hänfling)

Digitized by Google

Ondě živi juričica jošter i danas, i živi zadovoljno. —

Zadovoljno živlјenje rědko putih se najde na gospodskoj stolici; rědko u čisto prostoj kući — veće gdě? — u srědnjem stališu; jerbo ondě si sam svoj gospodar i sam svoj sluga. —

Digitized by Google

104.

Pauk, ulozi i kostobolja.

Jupitèr poslao je jednom na svêt pauka, uloge i kostobolje.

Ulozi i kostobolje došli su k jednomu seljaninu, a pauk u jedan grad; ali za malo vrêmena vidêli su, da se nisu dobro nastanili, jerbo ulozi i kostobolje u seljanina, koi cêli dan žestoko radio je, nisu ulêsti mogli, a pauku bi u gradu služkinje svaki dan paučinu pomele. —

Ovi prihodnici su se dakle, što se stana dotiče, proměnili; ulozi i kostobolje otišli su u grad, a pauk k seljaninu; i evo našli su si pravo mèsto; jerbo gospodara od grada, jednog ljenčinu, odmah su ulozi i kostobolje preobladale, a pauku u kući seljanina nitko nije smetao.

Bog nas občuvaj od ovakovih prihodnikah; samo kroz dêlo i čistoću možemo ih od naše kuće odvernuti. —

Digitized by Google

105.

Mrav i muha.

Jednom se počme mrav i muha svadjati; razserdjena muha mravu reče: „Ja kano ptica letim, ja u gospodskih dvorovih prebivam, i bez svakoga truda jesti mogu što i gdě mi je volja; a što si ti? jedan prosti prosjak; ti uvěk po zemlji puziti, zločestu hranu s velikim trudom skerbiti i u tamnih škuljah stanovati moraš.“ —

Na ovaj ukor joj mrav odgovori; „„Ja sam s mojim udesom zadovoljan; ja moj siguran stan za bolje deržim, nego tvoje skitanje; istina je, da se bunarskom vodom i sitnim zernjem hranim, ali ja moju hranu sam priskerbim, a ti, ohola muho, svakomu si nepovoljna, odurna i prezirna.““

Svaki se neka bezposlenosti čuva jere samo skerbljivo i posleno življenje čověka srětna i zadovoljna čini.

Digitized by Google

106.

Vuk i lisica.

Jedan vuk obtuži lisicu kod opice, da mu je kokoš ukrala; izgovor lisičin biaše tako lukav, da opica nije znala, kojoj stranki bi pravo dala, i lisica bila bi se sigurno posve otela, da opica nije u žepu lisičinu ukradenu kokoš zapazila. Na to opica reče:

„Vi ste oba lopovi i morate globu platiti; ti, vuče, jerbo znam da bi bio sigurno kokoš zadavio, a ti, teto, jerbo si ju ukrala.“ —

Kad lupež lupeža tuži, najkratji sud je, da se oba izlupaju.

107.

Orao i magarac.

Jedan lěpi orao biaše uhvatjen i u jedan veliki kavez zatvoren. On je u kerletci tako jako pèrhetati počeo, da su svi koji su ga viděli, mislili, da se ubiti mora.

Jedan magarac tu nekoristnu silu videći, reče mu:

„Brate, pričuvaj tvoja krila i tvoj zatiljak; svako pametno stvorenje svoj udes sterpljivo podnaša; sila ti ovdě ništa nehasni. Umiri se dakle, ovdě će ti jošter dobro biti; tvoj gospodar hoće te svašta naučiti, dobro hraniti i kada umreš, siguran sam, da ćeš naděven biti, — koje poštenje! za stotinu godinah vidět će se, kakova si ti lěpa zvěr bio.“ —

„„Što će meni ta dika? ona neka tebi bude, odgovori orao; ja volim jedan dan u slobodi

Digitized by Google

živěti, nego stotinu godinah u ovomu nesrětnomu kavezu.““ —

Zločinci, čujte, što orao od mnogovrědnosti slobode kaže; nemojte zlo raditi, da na grabe nedojdete. —

Digitized by Google

108.

Seljanin pun smetnje.

Konji jednog seljanina nisu mogli na ravnu kolah dalje povesti.

„Ah, Herkule, pomozi mi!“ Evo odmah čuje glas iz oblaka:

„„Namaži, sinko, kola.““
Seljanin to učini.

„„Makni onaj kamen s puta.““
I to je izveršio.

„„Potěraj čversto konje.““
I to nije propustio.
Kad je to sve izveršio, evo konji odmah pojdu.

Pomozi se sam, pak ti je Bog pomogao. —

Digitized by Google

109.

Mlada koza i vuk.

Stara koza išla je na pašu. Pri odlazku zapovědi svojoj kćeri da nikomu, dokle ona ne dojde, nesmije vrata otvoriti. —

Jedva otide starica, eto ti počme vuk na vrata kucati i glasom stare koze reče: „Otvori mi vrata.“ Ali mlada koza upantivši nauk svoje matere, pogleda kroz okno i zapazi vuka. „„Ja neću vrata otvoriti, jere ako ti glasom moje matere i govoriš, poznam te da si vuk i da me želiš proždrěti.““

Tko nauk svojih roditeljah slušá, redkoputih će u pogibelj pasti. —

Digitized by Google

110.

Sunce.

Sunce se nakani ženiti, ali evo poradi toga Jupitru tužbe od žabah. „Gospodine! nedaj da se sunce oženi, jerbo već sada je neizmĕrno vruće, a kada se oženi, supruga će ga ljutiti, pak će to vrućine biti, da se neće podnositi moći." —

Da su žabe znale, da kad se tko oženi, s vekšinom velike skerbi ohlade ga, nebi bile sigurno tako benastu prošnju napervo postavile.

Digitized by Google

111.

Ris, hiena i vuk.

Tri najveće pustaije medju zvěradi, stali su se jednom dogovarati, kako bi se s čověkom, koi uvěk na njihovo skončanje misli, pomiriti mogli. —

„Ja bi znao," reče miloserdno vuk, „ako mi čověku njegove ovce, konje, volove i živad u miru pustimo, on će biti sigurno naš priatelj.

„„Ali kako ćemo mi živěti,"" reče ris i hiena, „„o travi i vodi neima, brate, žitka.""

„Zašto ne, bratjo," odgovori njima vuk, „i paripi i voli drugo nejědu, pak vidite, kako su debeli."

„„Pravo imadeš, mi ćemo tvoj savět posluhnuti,"" reče ris i hiena; i po tom svaki svojim putem ode. —

Kad je vuk sam ostao, počme se smijati i reče:

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

„Ali sam ove bene prevario, sada će meni više blaga za daviti ga moći, ostati.

Ali tako kano vuk, mislio je i ris i hiena, i stvar ostade, kako je i bila.

Što se čověk u mladosti nauči, toga se u starosti težko ostavi. —

Digitized by Google

112.

Knjige.

Jednom umre jedan gospodin, koi je jednu posve lěpu knjižnicu imao; kada su se knjige prodavale, reče jedna zlatimi koricami prevezana knjiga dvima polag nje ležećim knjigama, koje su kožnate korice imale:

„A tko bi za vas što dao? vaše su korice kožnate; vidět ćete, kako ću ja skupo prodana biti.“

„„To može biti,““ odgovore joj stare knjige, „„ali i mi moramo kakovu takovu vrědnost imati, jerbo nas je pokojni gospodin uvěk čitao, a tebe nikada.““ —

Kad je na knjigu, koja je zlate korice imala, red došao, našlo se je, da u njoj čisto ništa nije upisano bilo i poradi toga posve jevtino prodana biaše. —

Izvanjskom lěpotom nemojmo se oholiti; postidnost diči više zasluge, nego sve veličanstvo i velikolěpje. —

Digitized by Google

113.

Slavić i žabe.

Slavić posve lěpo u jednom blizu jednoga ribnjaka ležećem germu zapěva.

Kako su ga žabe u ribnjaku čule, stale su i one iza svega gerla drečati.

Ta vika slaviću dosadi; on dakle iz germa u jednu bližnju šumicu odleti.

Na to jedna stara žaba drugima reče: „Vidite, sestre, od sramote, što se naše popěvke naučiti nije mogao, ostavio je slavić ovaj germ; to je bilo jošter najpametnie, što je učiniti mogao, jerbo to vendar nitko tajiti nemože, da su naše pěsme ugodnie nego njegove.“ —

Ali u šumici svi su putnici stali i jedan drugomu reče: „„kako ova ptica lěpo pěva! škoda

Digitized by Google

samo, da zajedno ružna vika žabah naše uši uvrědjuje.““ —

Prave zasluge, ako se i za kratko vrěme něspoznadu, najdu sigurno najposlie svoju slavu. —

Digitized by Google

114.

Stari pas i njegov gospodar.

Jedan jelena těrajući lovac, počeo je svoga psa opominjati, da neka beržje terči; ali psa, koji veće posve star biaše, ostavila je lahkotnost, koju u mladosti imao je. Gospodar to nije razmislio, veće ga je počeo nemilo tući.

Pas jecajuć gospodaru prednese, da mu je u mladosti posve věrno služio, a da on sada ne poradi lěnosti veće poradi slabosti službi svojoj zadosta učiniti nemože, i moli ga, dabi mu milostivnii bio, jere tim će světu pokazati, da zaboravio nije, što mu je u mladosti valjao. —

Dobar gospodar věrne svoje sluge, kada ostare, nesmije zaboraviti.

Digitized by Google

115.

Divja koza.

Iz zelenih dolinah punih dèteline uteče divja koza s svojimi mladimi na berdo puno sněga i reče:

„To je istina, da ovdě gore neima tako mnogo paše, kano dolě, ali sladja trava raste poradi čistoga zraka ovdě, gdě se bojati neimam, da me risopas zakolje; s jednom rečju: ovdě smo slobodnie i sigurnie nego u dolini. Jošter to dobro neizreče, evo baci se na nju najvećji gologlavi jastrěb, najkervoločnii pustaija medju pticami, i umori ju.

Nesrěći, ako nas traži, pod nikakov način neda se uteći. —

Digitized by Google

116.

Lisica i kos.

„Ne pěvaj jošter," kaže jednom lisica kosu, „vidiš li da jošter sněg i bura vlada i da prolětje jošter moći neima." —

„„Prolětje je uvěk u mojemu veselomu sèrcu i zato ja pěvam. Za te, pustaijo, neće nikad vrěme za veseliti se doći, jerbo poradi tvojih zločestih dělah uvěk u strahu živeš."" —

Zločincem savěst nikada nedopušta veselja světa uživati. —

Digitized by Google

117.

Golubi i sokol. *)

Golubi nisu veće mogli silu jastrěba **) podnositi; dokončali su dakle sokola za svoga kralja izabrati, za moći se pod njegovom obrambom jastrěbima suprotstaviti. —

Ali naskoro bilo im je žao da su ga izbrali, jere on baš tako je činio, kano njihovi očiti nepriatelji: on je jednog po jednog umorio i pojeo.

Puni sdvojenja zaviču golubi: „Ah, laglje nama bilo je silu jastrěbah podnositi nego kervoločnost sokolah!"

Velika budalaština je, za moći manjemu nepriatelju uteći, pod obrambu mogućniega baciti se. —

*) Falke.

**) Geier.

Digitized by Google

118.

Miš, patka i šišmiš.

Miš, patka i šišmiš otvore dućan i stanu tergovati; ali za kratko vrěme sve šundraju; kreditori naverve, ali miš sakrije se u škulju, šišmiš u duplje jednog hrasta, a patka zaroni u vodu, i tako kreditori s dugim nosom odu. —

Bože! koliko imade takovih, koji nisu miši, patke ali šišmiši, ter ipak, kada kreditori dojdu, za odmaknuti se, s traga vrata najdu. —

Digitized by Google

119.

Mali, i čobanski pas.

„Kaži mi molim te," pita jednom čobanski pas jednog maloga psića, „zašto se ti svakomu miliš, i svakomu ruke i noge ližeš; ja samo moga gospodara, a drugoga nikoga neštujem."

„„Baš zato"" odgovori pas „„što samo tvoga gospodara štuješ, svaki drugi, kad mu u kuću dojdeš, s kolcem te pozdravi, a meni se to jošter nije pripetilo; vidiš dakle uzrok moga poniznoga ponašanja."" —

To je, žali bože, istina, da se prilizavci više nego věrni ljudi štuju.

Digitized by Google

120.

Gamila i magarac.

„Što bi se mi od našega gospodara tako tući i mercvariti dali?“ reče jednom gamila magarcu, „hajdemo, brate, da utečemo.“

„„Slobodno,““ odgovori magarac. Tako i biaše, ali oni nisu jošter daleko bili, evo gospodara za njima.

„Što ćemo sada?“ pita magarac.

„„Vidiš li onu veliku vodu? u nju ćemo skočiti, kada kroza nju projdemo, neće nas nitko stignuti.““ Odgovori gamila. — Ona perva u vodu skoči i odmah skoro do vrata upadne; kad je to magarac vidio reče: „kad je tebi voda skoro do vrata, meni bila bi prěko glave; neidem ja u nutra.“

Digitized by Google

Na to doterči gospodar i uhvati magarca; a gamila pogibelj videći hoće prěko vode proći — ali u srědini, gdě voda posve duboka biaše, utopi se. —

Kada smo jedanput u jarmu, neda se to uteći. —

Digitized by Google

121.

Sokol i kokoš.

„Ti nezahvalno stvorenje,“ reče jednom sokol kokoši, „tebe čověk hrani; on ti dopušta, da hoditi možeš, kamo hoćeš; on ti je napravio lěpu kuću, gdě spavaš, i ako ja ali kobac tvoje mlade samo nakrivo pogledamo, na tvoju viku odmah doterče sluge i nas protěraju, pak polag svega toga nedaš se njemu, kada hoće, uhvatiti; a ja koi sam cěli dan na ovomu kolcu prikovan i rědko putih sit, odmah, kako me pozove, k njemu dojdem, i pripravan sam mu služiti.“

„„Vrědni moj priatelju,““ odgovori mu kokoš, „„to je sve istina, ali do sada nismo jošter sokola na ražnju ali u loncu viděli, a kokoših dosta; ja znam dakle, zašto od čověka běžim.„„.

Mnogi kaže: da sam ja taj ali onaj, — ja bi to i to učinio, a nepromisli, što bi mu se onda dogoditi moglo.

Digitized by Google

122.

Opice i medvědi.

„Kažite nama,“ molile su jednom opice medvěde, „što vi radite, da su vaša děca tako jaka; mi našu posve ljubimo; mi jih uvěk u naručaju nosimo, najbolju hranu njima dajemo, s jednom rečju, mi jih veće bolje deržati nemožemo, nu ipak nam umiraju, i ako i živa ostanu, posve su nemoćna.“

„„Uzmite vašu děcu,““ odgovore medvědi, „„kano mi, kako hoditi počmu, s vami na vrućinu, na studen, dopustite njima po šumi, po polju skakati, neizbirajte njima hranu, pak ćete viděti, da će zdravi biti i starosti dočekati.““ —

Što pravi sadašnju děcu slabu? ništa drugo, nego mehkoća i slastoljubje. Za zdravu děcu uzderžati, moraju se u gradu tako, kako na selu odhranjivati.

Digitized by Google

123.

Srěća.

„Ah, gospodine“ reče jednom Damokles okrutniku Dionizu:

„Srětan ti si! sve što želiš, imati možeš.“

„„Je li?““ odgovori Dioniz, „„hoćeš li jedanput na mojem městu biti?““

„Od sèrca rado,“ odgovori Damokles.

Dioniz odmah dade zapověd, da se Damokles na zlati stolac metne, da mu se sve što gizdost i nasladnost světa iznaći mogle su, za uživanje podade; stol pun zlata i dragoga kamenja s najboljim vinom i s jělom prostert pred njega se metne, krasne děve i mladi momčići s lěpimi pěsmami nasladnost povekšavahu.

Pun slastoljubja reče Damokles: „Sad — sad sam srětan.“

Digitized by Google

Ali što na jedanput zapazi? jedan oštar mač na tankom konjskom vlasu u visini nad glavom.

Vas prestrašen Damokles negleda veće na krasotu kuće, negleda na vino, na jělo, na zlato, na děve — veće na cělom tělu derhtajuć stane vikati: „O Dionize! nepusti me dulje u toj sreći živěti.“ —

Bogatstvo nama posve malo hasni, ako ga u sigurno sti uživati nemožemo. —

Digitized by Google

124.

Magarac i pas.

Jedan pas umiljavao se je svomu gospodaru, i on ga poradi toga sasvim rado je imao. — Magarac, koi u kući neizměrno zlo deržan i mnogo putih bijen biaše, mislio je da pas poradi svoga prilizateljnoga načina tako mnogo dobra u kući uživa; dokonča dakle i on, za svoju nevolju polakšati, svomu gospodaru umiliti se, ufajući se, da po tom i on kano pas u kući dobro hranjen i deržan bude. —

Jednoč najde svoga gospodara na stolcu spavajućega; on počme dakle svoje umiljavanje: metne mu noge na pleća i svojim magarskim glasom vikajući, misli gospodaru veliku nasladu učiniti. Gospodar probudi se, razljutjen pozove sluge, te im zapovědi, magarca poradi njegove uljudnosti oštro izbiti. —

U nesgodno vrěme pokazana uljudnost rědko se za dobro prime. —

Digitized by Google

125.

Smerčak i mrav.

Jedan veseli smerčak cělo lěto bez da bi što raditi hotio, pěvajuć si je vrěme prikratjivao; susěd njegov jedan skèrbljivi mrav pako neprestance je poslovao.

Zima nastane, i evo dojde smerčak k mravu govoreći: „Dragi susěde! posudi mi malo hrane; ja sam obsvědočen, da ćeš mi ti u mojoj velikoj nuždi pomoći, jere je moje siromaštvo tebi dobro poznato.“

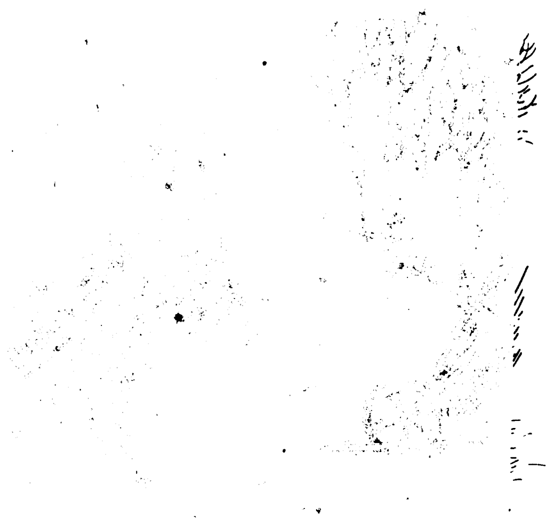
„„A što si cělo lěto radio?““ pita ga mrav.

„Pěvao sam“ odgovori mrav — „što bi drugo bio mogao raditi?“ —

„„Nu budući da si cělo lěto pěvao, tako sada igraj kolo.““

Veseljaci i lěnštine u nuždi težko priatelja najdu. —

Digitized by Google

Digitized by Google

„„„Nu buduci da si celo leto pevao, tako sada igraj kolo.“““

Veseljaci i lěnštine u nuždi težko priatelja najdu. —

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

126.

Lav i ris.

Lav i ris dojdu k jednoj vodi za napiti se.

„Ja sam tvoj gospodin," reče lav, „ja moram dakle pria nego ti piti."

„„To ne to,"" odgovori ris, „„voda je občinsko dobro, i svaki piti može, kada hoće.""

Na to se posvade, pograbe i tako hervati se stanu, da su veće svi kervavi bili.

Kad su se najjače hervali — zapazi lav množinu orlovah, kanjah, gavranovah i drugih pticah, koje su kèrv zamirišale i veselo čekale, da bi samo jedan izmedju njih poginuo, za moći pojesti ga, i reče risu:

Digitized by Google

„Priatelju! vidiš li ti ove skotove, kako nas veće obletavaju, i jednoga ali drugoga smert čekaju; mislim da bi bolje bilo, da se mi dva pomirimo.“

Tako i biaše; oni se pomire, napiju i svaki svojim putem ode.

Nemojte se svadjati, jerbo će vam tretji haljine svući. —

Digitized by Google

127.

Jelen i jelenić.

„A molim te, kaži mi, otče! zašto se ti tako pasah bojiš, ti koi tako velike roge imadeš?“ pita jednom mladi jelen staroga. —

„„Moj sinko!““ odgovori jelen, „„psi su zavadljivci a ja ljubim mir; ja se dakle volim ugnuti, kada biti može, nego se s njima svadjati; oni su ako pravo uzmeš, kukavice; oni se neuzdaju u svoju jakost, nego u sud čověka, a čověk jelenu jošter nikada nije pravo dao.““

Takovih junakah imade dosta, koji samo svadju zametnu, a onda se odmaknu, i drugom ostave, da stvar opet u red metne; ovakove herdje morale bi se uvěk oštro kaštigovati. —

Digitized by Google

128.

Dvie žabe.

Dvie žabe morale su svoje prebivalište, jednu mlaku ostaviti, jerbo je bilo u njoj poradi velike suše vode nestalo.

Ovako putujući zapazi mlada žaba jedan bunar pun vode i reče starijoj: „Vidiš li, u ovomu bunaru imade dosta lěpe, bistre vode, hajde da se ovdě nastanimo.“

„„A kako ćemo van izaći,““ odgovori starica, „„ako i ovdě voda presuši.““ —

Pria nego što učinimo, mora se uvěk dobro promisliti, kako će ta stvar izaći.

Digitized by Google

129.

Medvěd i ciganin.

„Ja vidim,“ reče medvěd ciganinu, „da ti svakojačke stvari urediti znadeš; budi dakle tako dobar i napravi da mi rozi narastu.“

„„Dobro,““ odgovori ciganin, „„ti ćeš roge dobiti, ali si pria moraš uši odrězati dati, jerbo drugačie nebi za roge dosta prostora na glavi bilo.““

Medvěd za dobiti roge, pusti si uši odrězati; zatim donese ciganin dva volovska roga, jednu sěkiru, několiko čavalah i svėdar.

„A što ćeš s ovim orudjem?“ pita medvěd.

„„Pribit ću ti na glavu roge,““ odgovori ciganin. —

„Joj meni“ jauknu medvěd, „nemoj, gospodine, za Boga! kad si mi uši rězao, mislio sam veće da ću od

Digitized by Google

muke poginuti, a da mi ove čavle u glavu zabiješ, onda bi jošter drugačie svirao." —

Da bi svakomu, koji s čertom lica, s strukom těla svoga, s jednom rěčju — s svojimi sobstvenostmi zadovoljan nije, uši se odrězati směle, ja kriv, ako bi se tko, poradi stvarih, koje je providnost božja uredila, tužio. —

Digitized by Google

120.

Prasica i vuk.

Vuk reče jednoj suprasnoj prasici: „Kada te trudi pograbe, pozovi samo mene, priateljice, ja ću ti kod poroda pomoći."

„„Ja bi to učinila,"" odgovori prasica, „„ali znaj kad se trudim, onda se raztužim, pak bi ti mogla u onoj muki s mojimi oštrimi zubi terbuh razdrapiti.""

„Ako je tako," reče vuk, „tako uzmi volju za sveršeno dělo."

Lukavomu čověku trěba odmah kazati, s kakovim kolcem ćemo ga potěrati. —

Digitized by Google

131.

Kukavica i jastrěb.

„A, moja kukavice!“ reče jednom jastrěb, „zašto se ti tako zlo hraniš, cerve, muhe i ostale gadne stvari jěděš, zašto nehvataš golubove, kano ja, sigurno bi ti se onda drugačie želudac smijao. —

„„A što ću,““ odgovori kukavica, „golubi mi preberzo lete.““.

Za několiko danah dojde jastrěb u jedno dvorište i hoće ondě jednog goluba uhvatiti; ali ga gospodar zapazi, iz puške rani, i zatim pribije živa za krila na vrata od štale.

Na to doleti kukavica i jaukajućemu jastrěbu reče: „A kaži mi sada, tko se bolje hrani, ja ali ti.“ —

Bolje je u miru komadić suhoga kruha, nego u pogibelji pečeno janje. —

Digitized by Google

132.

Slavić i orao.

„A moj premilostivni gospodine,“ reče jednom slavuljak orlu, „vrědan si, da si naš kralj, jerbo tako visoko letěti možeš. Sunce tako na blizu gledati, kroz oblake prolaziti, mora ti veliko veselje zadavati.“

„„Što će meni sunce, što ćeju meni oblaci,““ odgovori orao, „„ja neletim tako visoko, da se poradi njih radujem, veće, da me zeci tako lahko nezapaze i da ih laglje uhvatiti mogu.““ —

Koliki se ljudi slave, jerbo mislimo, da su slave vrědni, ali kad se od njihovoga ponašanja obsvědočimo, vidimo, da su vuci u janjetjoj koži. —

Digitized by Google

133.

Mudroznanac i curica.

„Molim vas, gospodine, podajte mi malo vatre, da si peć zagrijem," reče jedna curica jednomu mudroznancu, koi u svojoj sobi, za grijati se, vatru je ložio.

„„„A zašto nisi posudu doněla,""" reče mudroznanac, „„„kamo bi vatru metnula."""

„To nije potrěba," odgovori curica; ode k vatri, uzme malo pepela na ruku, metne na njega goruće ugljevje, zahvali se i ode.

Kad je to mudroznanac vidio, pograbi sve svoje knjige, baci ih u vatru i reče:

„„„Ja sam vas sve čitao, pak sigurno nebi bio znao, da sam u priliku došao, kano ova benasta curica, vatre bez posude odněti."""

Bez naravskoga razuma mnogo znati, od male nama je koristi. —

Digitized by Google

134.

Cipelar i bogatuš.

Jedan siromaški cipelar biaše posve veseo i uvěk je pěvao.

Susěd njegov jedan bogatuš pozove ga jednom k sebi i reče mu:

„Molim te, kaži mi, koliko si ti na dan zaslužiš?“

„„A moj gospodine! posve malo: někda cvanciku, a kad je bolje, deset groših.““

„Evo ti stotina forintih,“ reče bogatuš, „pomozi se, jerbo polag tvoje male zasluge moraš s vrěmenom tužan postati.“

Cipelar zahvali se i ode kući; ali onda nije ga veće čuti bilo, da pěva, jerbo je počeo mudrovati, kako bi jošter više novacah skupiti mogao.

Kad je jedno lěto minulo, evo cipelara k bogatušu i reče mu:

„„„Evo ti, gospodine, tvojih novacah, jerbo od onoga vrěmena, kako si mi ih poklonio, izgubio sam moju veselu ćud.““

Drugi dan zatim čuo je bogatuš opet cipelara pěvati.

Ne novci i drugo bogatstvo, veće zadovoljnost s svojim stališem, pravi nas istinito vesele. —

Digitized by Google

135.

Ris i opica.

Jednom, kad je zvěrad u saboru bila, stane ris govoriti:

„Bratjo! hajte amo, ja ću vama od hrabrenosti i od svakojačkih drugih sposobnostih starih naših pripovědati.“

„„Amo hajte, amo,““ reče na to opica, „„ja ću vama veliku šalu zametnuti i svakojačke vesele pěsmice zapěvati.““

I evo čuda, svi su skoro na stranu opice pristupili.

O istine prevelike! čim je stvar benastia, s tim se od množine više štuje.

Digitized by Google

136.

Urod.

„Bože! škoda za Mandu — vi ju poznate, suprugu našega suséda“ reče Jelena Joki; — „sirota ovu noć porodila je nĕkakovu nagerdu; ali ako pravo hoćemo, neka je, jerbo uvĕk biaše malo ohola; promislite, dĕte imade zečje uši, ali, molim vas, nekažite tu stvar dalje.“

Za jedan sat ode Joka k Petri, s njom od kućnoga posla mnogo govori, i baš kad je veće otići htĕla, reče:

„„Mila priateljice! što niste nesgode čuli, koja se je priateljici našoj Mandi ovu noć dogodila.““ —

„Nisam“ odgovori Petra.

„„Ne? — znajte dakle — ovu noć porodila je dĕte, koje zečje uši i konjske papke imade; ali što ćemo, to je kaštiga božja; Manda nije samo ohola, veće i neotesana uvĕk u svojemu ponašanju bila, ali sirota tu stvar zamučati hoće, nemojte dakle dalje od toga govoriti.““

Digitized by Google

„A što mi je do toga?“ odgovori Petra. Ali Petri biaše děte joster prelěpo radjeno, ona dakle pervomu, koga sastane, u uho prišapne: „„znate li, da je Manda ovu noć děte porodila, koje zečje uši, konjske papke i oprosti mi Bože grěhe — kozji rep imade.““ —.

I tako pria nego podne biaše, ta skrovnost po cělomu gradu razglasi se i svi su u gradu od toga strašila govorili.

Gospoda pošalju lěkara k Mandi, da tu stvar razvidi, — ali evo kod nje jedno lěpo i posve zdravo děte najdu, koje samo malo većje uši nego druga děca imalo je. —

Zločeste žene!! bič gradovah! — što one neproglase a najmre ako što od njihovih priateljicah znadu; ako tri puta stvar pripovědaju, četiri puta drugačie lažu. —

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

J 10653

Knjiga II

Digitized by Google